

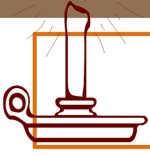
דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א רבה של תל ציון, ראש ישיבת פלא יועץ

הגליון מוקדש לעילוי נשמת מורנו ורבנו, רוח אפנו, עטרת ראשנו, עמוד הטהרה, בוצינא דנהורא,

קקש"ת רבי **אלעזר אביחצירא** זיע"א בן אדמו"ר רבי מאיר שלום זיע"א

עלה בסערה השמימה בחצות ליל ששי ז"ך בתמוז התשע"א

פלא יועץ

ברכות הראיה כשרואה הדבר מרחוק

אין ראוי להצטער על שום דבר בעולם כי אם על צער השמים, כי על הבלי העולם אין מקום להצטער כי הכל הבל וכו'.

הטעם שצריך להצטער צער בנפש על אובודיהון דצדיקיא, ועל כל יסורי הצדיקים שהם מחוללים מפשעינו מדוכים מעוונותינו, ומפני הרעה נאסף הצדיק, וגדול צער השמים על כי אנשי אמונה אבדו, באים בכח מעשיהם וכו'.

ואפילו על צדיקים שמתו בשנים קדמוניות צריך להצטער, כמו שאמרו בזוהר שכל המצטער ביום הכפורים על מיתת בני אהרן, מוחלין לו על כל עוונותיו. והטעם, שהייתן אל לבו, אם בארזים נפלה שלהבת מה יעשו אזובי קיר, ועוד יתן אל לבו כי בעוונותינו שרבו פסו אמונים מבני אדם ואבד חסיד מן הארץ וישר באדם אין, ואין להקדוש ברוך הוא בעולמו עם מי להתעלס באהבים כימי עולם וכשנים קדמוניות, וזה מחמת עוונותינו, ומחמת דאחסור דרי על כן התורה אזלא ומדלדלא הלוך וחסור. על זאת ראוי להתמרמר ולהצטער בצער מתחולל.

וידוע מה שכתוב בספר בן סירא 'אל תצר צרת מחר' וכו'. ומאחר כי צל ימינו על הארץ, מה יתרון לאדם בכל עמלו אם חיי צער יחיה, אין טוב לאדם אלא שיהא שמח בחלקו ויבטח בשם ויעשה טוב.

(רבנו אליעזר פאפו ספר "פלא יועץ" ערך 'צער')

עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ וגו' וראיתה אותה וגו' (כז, יב-יג)

והנה ממקום שהיה משה, עד הארץ היה מרחק רב, ואעפ"כ הראיה הזו בכלל "רואה". ואם כן נוכל מכאן להביא ראיה לענין מה שהסתפקו הפוסקים בדין "הרואה קברי ישראל" שמברך ברכה (כמ"ש בברכות נח: ובש"ע סימן רכד), מה הדין אם הם רחוקין, האם גם כן מברך או לא. והנה לפי מה שמצאנו כאן שראייתו של משה קראתו התורה "וראה" "וראיתה" א"כ נחשב הדבר ראיה.

ובשו"ת פלא יועץ (סימן יז) הביא ראיה לענין רואה קברות ממרחק דנחשב ראיה ואין צריך סמוך לבית הקברות, ממה שכתב הטור (סימן תקסא) ד"משהגיע לצופים" חייב לקרוע על ירושלים, וכתב הב"י: ונראה לי דהיינו לומר שכל שראה בית המקדש או ירושלים קודם שיגיע לצופים לא חשיבא ראיה, דריחוק מקום הוא, ומשהגיע לצופים חשיבא ראיה, ומשמע דהוא הדין לערי יהודה שאינו קורע עליהם עד שיהיה סמוך להן כשיעור שיש מן הצופים עד ירושלים. עכ"ל. ואח"כ פלפל בפלא יועץ שם. הרי לנו ש"ריחוק" מקום לא חשיב "ראיה".

ומעתה יש לשאול איך יתיישבו. הרי בודאי מרחק ממקום שעמד משה עד ארץ ישראל, ריחוקו יותר מצופים לירושלים, ואעפ"כ מצינו במקרא שקראו בשם "רואה". וזה סותר מה שכתב הב"י דריחוק מקום לא נקרא ראיה.

ויתכן לומר דהתפעלות מראיית צער ירושלים וחורבנה וכן ערי יהודה אינה אלא כשהוא קרוב ולא רחוק יותר מהצופים, כי יותר מזה אין התפעלות ואין צער. אבל לעולם סתם ראיה אפילו מרחוק יחשב ראיה. ויתכן שלענין ברכת הקברות גם ראיה רחוקה תחשב ראיה.

אולם מצינו שאמרו רבותינו בספרי (במדבר פיסקה קלו) על ענין ראיית משה רבנו: רבי עקיבא אומר מגיד הכתוב שהראהו המקום למשה כל חדרי ארץ ישראל כשלחן ערוך. רבי אליעזר אומר "נתן כח בעיניו של משה" וראה מסוף העולם ועד סופו. ע"כ. לפי"ז נראה שבאמת לא היתה "ראיה טבעית" אלא שנתן בו כח לראות כל כך, א"כ אין משם סיעתא לענין הלכות שאמרו "הרואה", שיוכל גם ממרחק. וממילא גם אין סתירה לדברי הב"י. ובאמת רבנו חיים בן עטר זיע"א פירש בפסוק (כז, יג) הנ"ל: שהראהו ה' ראיה ניסית מה שאין כח בשיעור עין טבעית לראות באור השמש זולת באור הגנוז. עכ"ל. ק. וע"ע בפירושו בדברים (לד, א) עה"פ ויראהו ה' את כל הארץ.

אכן הב"ח (סימן תקסא) כתב לענין ירושלים בזה"ל: אבל ברואה אפילו "בריחוק הרבה" יש לו לקרוע. ע"ש. משמע דכל "ראיה" אפילו ממרחק הויא ראיה. וע"ע בכף החיים (סימן רכד אות לז). ואולי גם הבית יוסף (סימן תקסא) לא כתב שראיה בריחוק מקום לא נחשבת ראיה אלא לגבי ירושלים ששם הוזכר מיהא בגמרא "מן הצופים". ולפי"ז יתכן שהרואה בית קברות וכיוצ"ב ע"י "משקפת" ממרחק גדול נחשב ראיה לברכות. והי' יעזרנו לידבק בו. אמן.

שבת שלום ומבורך!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

בניית קן לצורך שילוח הקן

שאלה: האם אפשר לבנות קן או שובך בשביל לקיים שם שילוח הקן.

תשובה: בשו"ת התעוררות תשובה (ח"ב סימן לז) כתב שהחפץ במצות ה' יהדר לעשות שובך או יכין מקום בעלייתו לגדל שם איזה זוגות תורים ובני יונה, ויותר טוב אם יפקיר אותם מיד התורים ובני יונה, ויזהר להשגיח בעת שיטילו הבצים לעמוד שם, וקודם שתגביה עצמה לעוף מן הביצים, לשלח אותה וקיים בזה מצוה מן התורה וכו'. ע"ש. וצריך לכיין בשעה שבונה שאין ברצונו לזכות באם ובביצים שיהיו שם, כדי שיחשב שאינם מזומנים בידו.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

נצור לשונך

מתוך הספר "חפץ חיים"

יג. אם אחד גילה לחברו באפי תלתא ענין עסקו ומסחרו וכיוצא בזה, דברים אשר בסתמא אסור אחר כך לגלות לאחר, פן יוכל להגיע לו על ידי זה היזק או צער, אך עתה שגילה לו דבר זה באפי תלתא, אם כן ראינו שאינו חושש לזה, אף אם יתגלה לבסוף, ולכן מותר לזה השומע ממנו לכתחלה לגלות לאחרים, כל כמה שלא גילה דעתו שהוא מקפיד על זה, אך שלא יחסרו לזה הפרטים המבוארים לעיל בענינא דאפי תלתא.

המורה להעלות א. ש. ב. ת. תתי

במלאות השנה לעליית מורנו ורבנו הגה"ק רבנו **אלעזר אביחצירא זיע"א**, נביא שני גרגירים משמו

קריאה בשתי שמות

... ואמר לי אאמו"ר הגאון רבי אלעזר רז שליט"א, כי לאחרונה (בשנת תשע"א) דיבר עם מרן אדמו"ר הגה"ק רבנו אלעזר אביחצירא זצ"ל אודות אדם שהוסיפו לו שם שני לאיזו ישועה שהוצרך לה. ואדמו"ר זיע"א אמר לו שיקפידו להשתמש בשתי השמות ושיאמר לחבריו שיקראוהו בשתייהם. (ספר תפארת הברית מהדו"ב פרק י')

כניסה לציון הרשב"י

סיפר לי הרה"ג ר' אליהו נקי שליט"א כי שנה אחת ביום ל"ג לעומר נסע למירון לציון רשב"י זיע"א, ומגודל הדוחס לא נכנס לבנין הציון כלל. ואחר כמה ימים נסע כדרכו אצל רבנו אלעזר אבוחצירא, ותיכף כשנכנס אצלו אמר לו רבנו: "כשנוסעים לרבי שמעון בר יוחאי צריך לכל הפחות להכנס לבניו. איז זה מספיק לעמוד בחוץ..."

קטעים מתוך הספד השלושים שנשא עליו תלמידו שיבלחט"א הגאון רבי אלעזר רז שליט"א

... וכזה היה רבנו זצ"ל, שהיה שומר עיניו בתכלית, ולא הרימם החוצה. וכך זכה שברכותיו ותפלותיו עשו פירות, והיו מתקבלות, ונתקיים בו: "ותגזר אומר ויקם לך", שהיה אומר דבר נגד המציאות והיה נעשה כדבריו. ופעם לפני כעשרים שנה אמרו לאחותי תחי' כי העובר שלה בלי ראש רח"ל ורצו שתפיל חלילה, בצר להם הלכו אצל רבנו זצ"ל, ואמר להם יש לה ראש ולא תשמעו לרופאים, וב"ה ילדה בת בריאה ויש לה ראש, וכבר התחתנה ב"ה.

ואחד מהנמצאים כאן, סיפר לי כי היה לאשתו בעיה רפואית לפני כמה שנים ואמרו הרופאים שצריכים לנתחה, והוא רגיל ללכת לרבנו, והלך אליו, אמר לו הרב תגיד לרופאים שהיא לא צריכה ניתוח ורק שיתנו לה אנטיביוטיקה, חזר לאשתו ואמר לה שתאמר כך לרופאים, והרופאה שלה אמרה: מה יודע הרב מבאר שבע מה שאנחנו רואים פה שיש בעיה קשה. בכל זאת הסכימו לעשות לה צילום נוסף, ובאמת ראו שאין זה כמו הצילום הקודם, וחלף הכל. יכול להיות שהיה משהו, אבל הדיבור שלו היה משפיע על הטבע כי צדיק גוזר והקב"ה מקיים...

... ועלה בדעתי שזה רמוז בשמו של רבנו, דהנה תיבת עי"ן עולה בגימ' ק"ל, ופעמיים עי"ן גימ' ר"ס, עם תיבת "מח" עולה ש"ח כמנין "אלעזר". ששני עיניו ומוחו היו כל הזמן בקדושה...

... רבנו זצ"ל נזהר מאד בשמירת העינים, ולכן היו עיניו רואות למרחוק, בפעם האחרונה שהייתי אצלו (בי"ג תמוז השנה) הבאתי לו מכתב שרשומים בו כמה דברים, והרב לא פתח את המכתב אלא הניחו על השלחן לפניו כשהוא סגור, וענה לי על הדברים הכתובים בו לפי הסדר, על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון. עיני ראו! וכך היה יודע להדריך אנשים בדברים שלא ראה מעולם, ובמקומות שלא דרך אף פעם. והכל מכח קדושת עיניו... זכותו תגן עלינו אמן.